

20 Ocak 2018

Değerli MTMD Üyeleri ve Tesisat Sektörü Üyeleri,

20.01.2018 tarihinde İstanbul Silence Otel’de MTMD Genel Üye Toplantımızı yapmış bulunmaktayız.

Üyelerimizle birlikte her yıl yapmakta olduğumuz bu mutat toplantılarda sizlerden gelen öneri ve yorumlar doğrultusunda **Yönetim Kurulumuz**, 2018-19 çalışma dönemi içerisinde ana faaliyet ve hedeflerinin yönünü belirlemektedir. Bu bağlamda sizlerle 20 Ocak 2018 Genel Üye Toplantımızın *sonuç bildirgesini* aşağıda paylaşıyoruz.

Genel olarak yapı ve mekanik tesisat sektörünün gelmiş olduğu noktaya ve güncel piyasa şartlarına bakıldığında, özellikle uygulama işlerinin yüklenici firmalar tarafından sağlıklı olarak yönetilmesinin çok zorlaştığı, neredeyse imkansız bir hal aldığı ve sorunların gün geçtikçe büyüdüğü, ortak görüş olarak belirtilmiştir.

Dile getirilen temel sorunları şu şekilde özetleyebiliriz;

1. Sözleşme şartlarının sadece ve sadece işvereni korumak amaçlı, yüklenicinin neredeyse hiçbir hakkını talep edemeyeceği , tek taraflı ve hukuksuz akitler halini aldığı ortak görüş olarak ifade edilmiştir.
2. Güvenilir ve şeffaf olmayan, kapalı zarfla başlayan ve sınırsız açık pazarlık sonrasında internet ihaleleri ile sonlandırma şeklinde, gelişmiş ülkelerde örneği olmayan aşırı rekabetçi ihale süreçlerine karşı durmak gereklidir.
3. Proje Yönetim ve Danışmanlık Firmaları ile İşveren Temsilcileri haksız ve hukuksuz dayatmaları işverenler adına uygularken, bu durumu iş bilirlik olarak kabul etmektedirler. Çoğunlukla meslek etiğinden oldukça uzak, evrensel hukuk ve ahlaki değerlerin dışında karar ve uygulamalarını sürdürmektedirler. Bunun için ilgili sektör kuruluşları ile ortak çalıştay veya çalışma toplantıları düzenlenmelidir.
4. Tesisat uygulamalarında yaşanan sorunların temelini oluşturan önemli iki konu; tasarım ve ihale dokümanlarının yetersizliğidir. Bu durum,

teklif ve uygulama çalışmaları sırasında verilen emeklerin boşa gitmesi ve bir çoğunun karşılığının alınamamasına neden olmaktadır. Bunun önüne geçilebilmesi için tasarım ve proje yönetim uzmanları ile eşgüdümlü olarak standartlara uygun keşif ve tasarım hazırlanması yönünde çalışmalar yapılmalıdır.

5. Hatalı ve eksik keşif özetleri sonucunda ortaya çıkan **“Yeni Birim Fiyat”** çalışmalarının uzaması ve hak kayıpları, yüklenicileri finansal olarak zora sokmaktadır.
6. MTMD üyelerinin rekabeti verim ve kalite penceresinden değerlendirdikleri açık olup sektörde bu durum izlenmektedir. Ancak günümüzde yaratılan haksız rekabet ikliminin bir çok şeyi tersine çevirdiği ve kaliteli üretim yapan prensip sahibi firmaların haksız rekabet ortamında zor durumda kaldığı ve cezalandırıldığı gözlenmektedir. Sonuç olarak da, pek çok firmanın yok olmaya mahkum edildiği bu ortamın değiştirilmesi gereklidir. Bu olumsuzlukları düzeltmek için gerekli adımların atılması kaçınılmazdır.
7. Şantiye gider kesintileri gibi pek çok konuda beklenmedik giderlerin oluştuğu, bu rakamların son dönemde %3-5'lere ulaştığı ve hatta bazen çok daha fazla olabildiği görülmektedir. Dolayısıyla yüklenici iradesi dışında oluşan bu giderlerin, sektördeki çok düşük olan karlılık oranları da düşünülerek haklı bir şekilde belirlenmesi için daha teklif aşamasındayken net tanımların yapılması gereklidir ve teklif maliyetlerinin hakça hazırlanması sağlanmalıdır.
8. Güncel yapı teknolojilerinin gelişmiş olduğu noktadan bakıldığında, mekanik ve elektrik iş kalemlerinin toplam tutarlarının işlerin %50'lerine ulaştığı görülmektedir. Geline bu oran ile kamu ve özel sektör ihalelerinde, mekanik ve elektrik yükleniciler inşaat işinden bağımsız olarak seçilmelidir. Şimdiki hali ile ana yüklenicilerin gereksiz bir ara ticari kuruluş olmaları gerek maliyet artışı ve gerekse süreç kayıplarına neden olmaktadır. Zira, önce inşaat ihalesine katılarak ana yüklenici belirlenmekte ve devamında ana yüklenicinin mekanik ve elektrik işlerini alt yükleniciye ikinci ihale yolu ile devretmektedir. Bu iki kademeli sürecin ortadan kalkması ile, ihalelerdeki gereksiz süreç ve aşırı rekabetin neden olduğu olumsuzluklar azalacaktır. Tüm

üyelerimizin otorite olmasını arzu ettiği derneğimizin daha etkin olabilmesi ve ortak sorunlarımızın çözümü için üye firmalarımız ve çalışanlarının yanı sıra tüm sektör paydaşlarımızın da MTMD çalışmalarına katkı koymaları gereklidir.

9. Proje sürelerinin uzaması, ana cihaz satın almalarının işveren tarafından yapılması, malzeme bedellerinin montaj sonrasına bırakılması (malzeme ihzaratının verilmemesi), avanssız iş akitleri, gecikmiş ve çok uzayan ödeme takvimleri, haksız kesintiler gibi pek çok konuda mekanik tesisat firmaları mağdur edilmektedir. Bununla birlikte orantısız ve ağır sözleşmeler de bu sorunların işveren lehine çözülmesine neden olmaktadır. Bunların önüne geçmek için FIDIC standartlarında veya benzeri bir sözleşme taslağının T.C kanunlarına uyarlanarak hazırlanması ve tüm tesisat müteahhitleri tarafından kabul edilmesi ve etkin kullanılması konusunda girişimler yapılmalıdır.

10.Yurt içi ve yurt dışında yaşanan piyasa daralması ile ilgili acil eylem planı yapılması gerekmektedir.

11.MTMD'nin marka değerinin yükseltilerek daha etkin bir dernek haline alması ve yaşanan bu sorunlara daha çok çözüm üreten bir yapı haline gelmesi sağlanmalıdır. Bunun için de öncelikle nitelikli üye sayısının artması ve dernek yapısının daha da genişlemesi ile bu yapı içindeki ortak aklın daha da güçlü olması sağlanacaktır.

12.Dünya, Endüstri 4.0 devrimini konuşmaktadır. Bizlerin de buna paralel olarak sektörümüzdeki teknolojik yenilikleri çok iyi takip etmemiz ve işleri daha verimli hale getirebileceğimiz BIM ve ERP gibi sistemlerin kullanımının arttırılması yönünde eğitim ve girişimlere hızla devam etmemiz gerekmektedir. Bunun için ayrıca üniversitelerle işbirliği de yapılmalıdır.

13.Sektörümüzde pek çok sorunun olduğu ve tüm üyelerimizin sorunların tespitinde ortak görüşte oldukları görülmektedir. Ancak çözüm üretme konusundaki girişimlerin arttırılması gerekmektedir.

MTMD çatısı altında, tüm sektör paydaşlarının katılımı ile bir "**Tavsiye Komisyonu**" kurulması ve bu komisyonun aylık toplantıları sonrasında önerilerini üyelerle ve sektörle paylaşması çok faydalı olacaktır. Zira,

yaşanan güncel olumsuzluklara karşı çıkılarak düzeltilmesi yönünde verilecek mücadele ile kamudaki yasaların doğru yönde oluşmasına katkı sağlanacaktır.

- 14.Ülkemizdeki hukuksal sistemindeki sorunlar ve uzayan dava süreçleri, işverenlerin lehine hizmet etmektedir. Buna önlem olarak **“Hakem Uygulamaları”** ve **“Tahkim Mekanizmaları”**nın (İTOTAM- İstanbul Ticaret Odası Tahkim Merkezi) sözleşmelere girmesini sağlamak gereklidir.
- 15.İhale süreçlerindeki firma davetlerinde eşdeğer düzeyde firmaların davet edilmesi ve firmaların finansal yapılarına göre işe talip olmaları gerekir. Bunun için bilgilendirme ve çözüm önerileri toplantıları düzenlenmelidir.
- 16.Etik kurallar bildirgesi yeniden gözden geçirilmeli, üyelere ve tüm sektöre ilan edilmelidir.
- 17.Yurt içi ve yurt dışı ihalelerde işin yapısına ve finansman ihtiyacına göre **“Ortak Girişim”** yapma kültürü gelişmelidir.

Saygılarımızla,

**Mekanik Tesisat Müteahhitleri Derneği,
6. Dönem Yönetim Kurulu,
20 Ocak 2018**